

**UCHWAŁA NR LXIV/583/2024
RADY MIEJSKIEJ W TUCHOWIE**

z dnia 31 stycznia 2024 r.

**w sprawie Gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej
i ochrony osób doznających przemocy domowej w gminie Tuchów na
lata 2024-2027**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572, 1463 i 1688) w związku z art.6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606) Rada Miejska w Tuchowie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Tuchów na lata 2024-2027 w brzmieniu jak załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XLII/388/2022 Rady Miejskiej w Tuchowie z dnia 30 marca 2022 r. w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w gminie Tuchów na lata 2022-2026.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Tuchowa.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Tuchowie

mgr Stanisław Obrzut

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE TUCHÓW
NA LATA 2024-2027**

Tuchów, grudzień 2023 r.

Spis treści

I.	WSTĘP	3
II.	INFORMACJE OGÓLNE	4
III.	DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE TUCHÓW	7
1.	Wprowadzenie.....	7
2.	Wyciąg z Diagnoz Problemów Społecznych – charakterystyka ludności narażonej na przemoc w Gminie	7
a)	problem przemocy domowej z perspektywy mieszkańców 2021	
b)	problem przemocy domowej z perspektywy dzieci i młodzieży	
3.	Statystyka dot. przemocy domowej	27
4.	Zasoby instytucjonalne.....	28
a)	Zasoby instytucjonalne na terenie gminy Tuchów	28
b)	Instytucje powiatowe, obejmujące swoim działaniem teren gminy Tuchów:	28
c)	Główne zadania podejmowane przez podmioty zasobów instytucjonalnych:	29
IV.	ANALIZA SWOT DOTYCZĄCA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ	30
V.	CEL GŁÓWNY ORAZ CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU	32
1.	Cel główny Programu.....	32
2.	Cele szczegółowe Programu	32
VI.	ADRESACI PROGRAMU	38
VII.	REALIZACJA PROGRAMU	39
VIII.	PROGNOZA I FINANSOWANIE	40
1.	Prognozowane efekty	40
2.	Termin realizacji	40
3.	Źródła finansowania.....	40
IX.	MONITORING I EWALUACJA	41
X.	ZAKOŃCZENIE	42

I. WSTĘP

Przeciwdziałanie przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej stanowią jedno z zadań własnych gminy. Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2027 stworzony został w oparciu o literaturę przedmiotu podejmującego problem oraz zapisy nowej ustawy, rozporządzeń i programów.

Dokument jest zbieżny z rekomendacjami zawartymi w Diagnozie Problemów Społecznych Gminy Tuchów opracowanej w 2021 r., oraz 2022r. dla potrzeb stworzenia programu GKRPA na lata 2023-2026 a także Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022-2030.

Podstawę prawną działań podejmowanych na poziomie gminy a związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej stanowią:

- a) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483);
- b) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.);
- c) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r., poz. 1359 ze zm.);
- d) ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.);
- e) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870);
- f) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- g) ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.);
- h) Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 – ustanowiony uchwałą nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. (M. P. z 2023 r., poz. 1232).

II. INFORMACJE OGÓLNE

Zjawisko przemocy domowej definiowane jest przez art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zgodnie z nim przemoc domowa to: *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym i psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej*

Definicja określa zarówno podstawowe cechy przemocy w rodzinie, jak i jej konsekwencje. W ustawie wymienia się kilka rodzajów przemocy:

- Przemoc fizyczna - bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne,
- Przemoc psychiczna - izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne,
- Przemoc seksualna - zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne,
- Przemoc ekonomiczna - niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie i inne,
- Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej - wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają, i inne,
- Inne - zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby,

niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne.

Ilekróć w ustawie jest mowa o osobie doznającej przemocy domowej – należy przez to rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego – wobec których jest stosowana przemoc domowa;

Zaś za osobę stosującą przemoc domową – należy rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa w pkt 2;

Za świadku przemocy domowej – należy rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej.

Ze względu na osoby poszkodowane wymienia się: przemoc w związku (małżeńskim, konkubenckim), przemoc wobec dzieci, przemoc wobec osób starszych, przemoc wobec osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z aktualnie przyjętą w literaturze oraz praktyce interwencyjnej i pomocowej terminologią, osoby mogą być uwikłane w przemoc w trzech niezależnych lub

mocno powiązanych, a nawet nakładających się rolach: osoby doznającej przemocy (w starej terminologii - ofiary przemocy), świadku przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc (w starej terminologii - sprawcy przemocy).

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE TUCHÓW

1. Wprowadzenie

Zjawisko przemocy domowej w Gminie Tuchów zostało rozpoznane na podstawie danych statystycznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie. Dane te dotyczą ujawnionych faktów przemocy domowej i z pewnością nie obrazują w całości skali problemu przemocy. Profesjonalna diagnoza zjawiska, oparta na badaniu społecznym stanowić będzie jedno z zadań niniejszego programu.

2. Wyciąg z Diagnoz Problemów Społecznych – charakterystyka ludności narażonej na przemoc w Gminie.

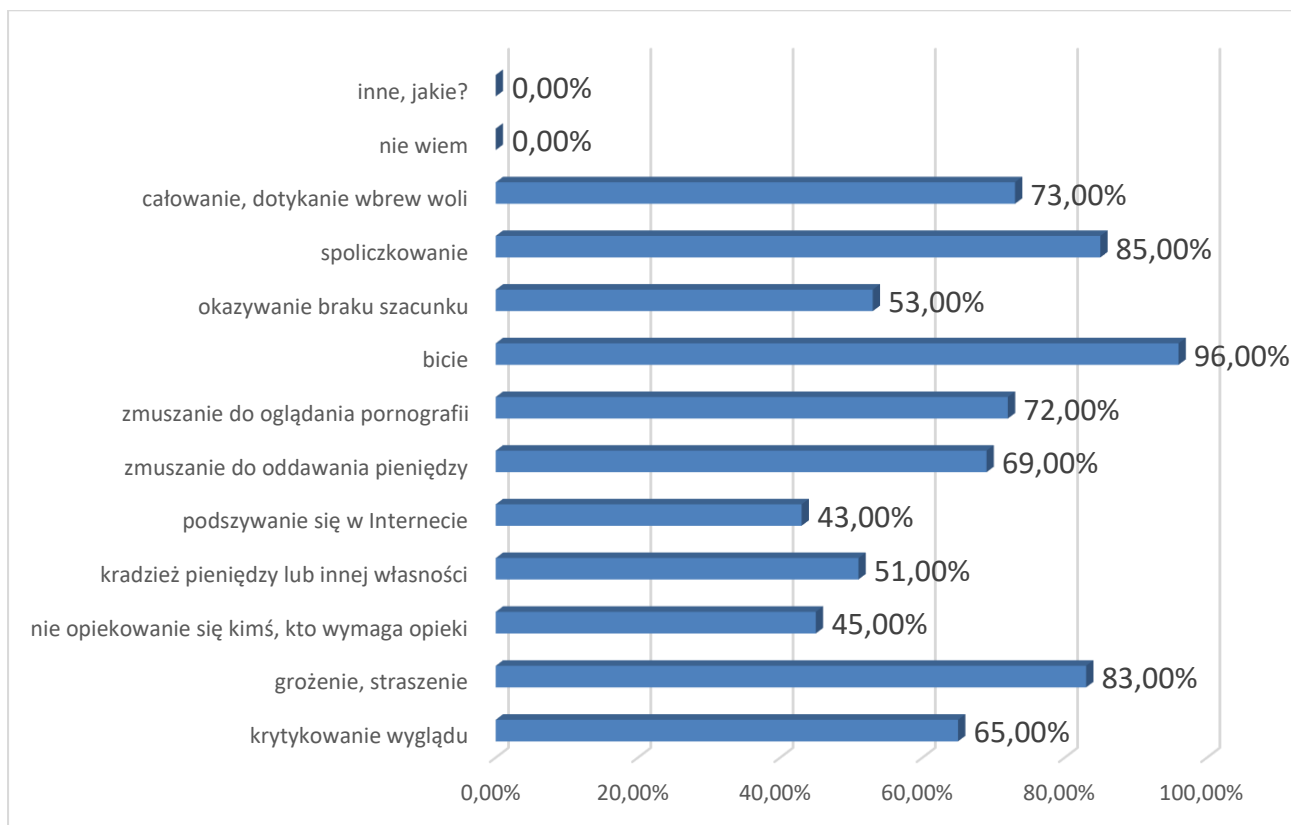
W 2021 r. przeprowadzona została przez podmiot zewnętrzny Diagnoza Problemów Społecznych na terenie Gminy Tuchów poprzez badanie społeczne dorosłych mieszkańców Gminy, a także dzieci i młodzieży. W badaniu wzięło udział 100 dorosłych mieszkańców, a także 592 uczniów.

Badanie miało celu na celu nie tylko oszacowanie liczby rodzin zagrożonych przemocą domową, ale także sprawdzenie czy mieszkańcy Gminy Tuchów wiedzą, czym jest przemoc i jakie zachowania klasyfikuje się jako zachowania przemocowe.

a) Problem przemocy domowej z perspektywy dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży diagnoza opracowana w 2021 r.

Ankietowani mieli za zadanie wskazać zachowania, które ich zdaniem można uznać za akt przemocy. Respondenci najczęściej wskazywali na: bicie (96,00%), spoliczkowanie (85,00%), grożenie, straszenie (83,00%), całowanie, dotykanie wbrew woli (73,00%), zmuszanie do oglądania pornografii (72,00%), zmuszenie do oddawania pieniędzy (69,00%), krytykowanie wyglądu (65,00%), okazywanie braku szacunku (53,00%), kradzież pieniędzy lub innej własności (51,00%), nie opiekowanie się kimś kto wymaga opieki (45,00%) oraz podszywanie się w Internecie (43,00%).

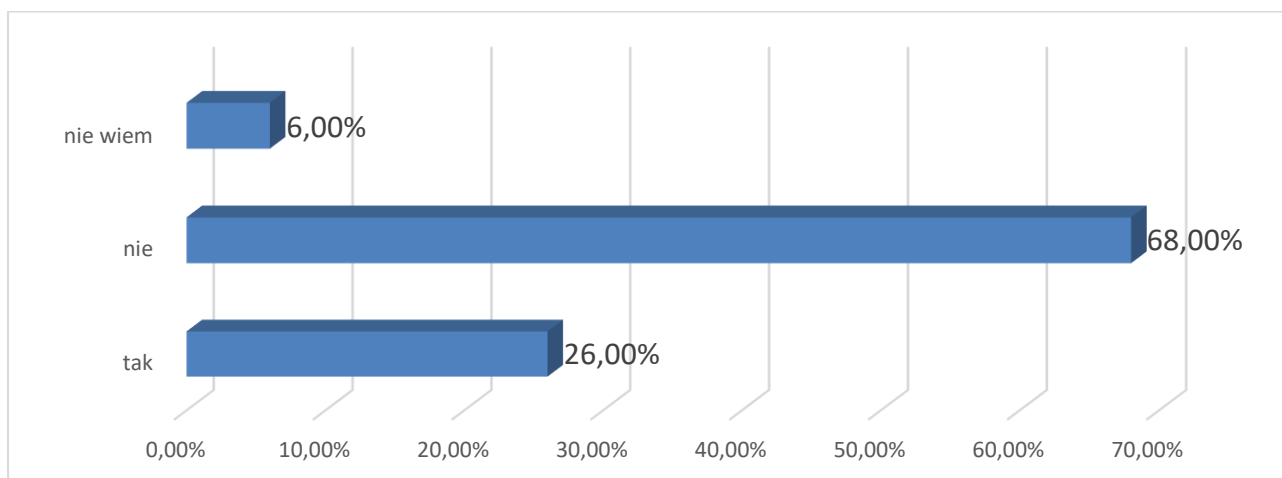
Wyk. 1. Które z wymienionych poniżej sytuacji są Twoim zdaniem aktem przemocy?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

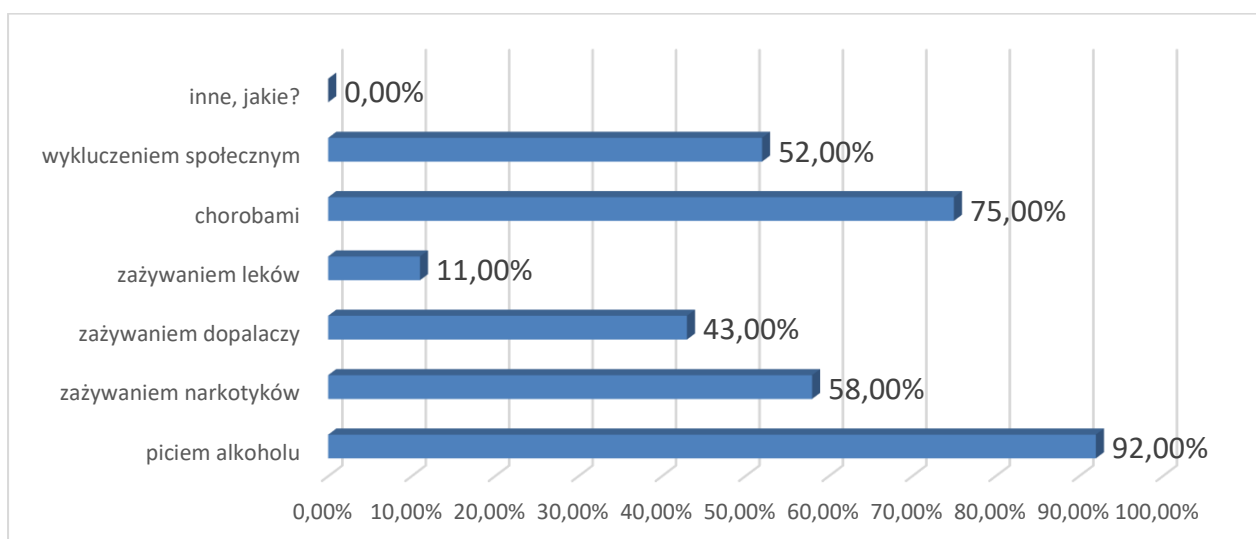
Warto zwrócić uwagę na fakt, iż 26,00% osób zna kogoś kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu. 68,00% ankietowanych nie zna takich osób, zaś 6,00% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. Dane pokazują, iż kwestia przemocy jest jednym z obecnych problemów na terenie Gminy Tuchów.

Wyk. 2. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?

Ankietowani uważają, że przemoc domowa związana jest głównie z piciem alkoholu – taką odpowiedź wskazuje 92,00% osób. W dalszej kolejności badani wskazują na: choroby (75,00%), zażywanie narkotyków (58,00%), wykluczenie społeczne (52,00%), zażywanie dopalaczy (43,00%) oraz zażywanie leków (11,00%).

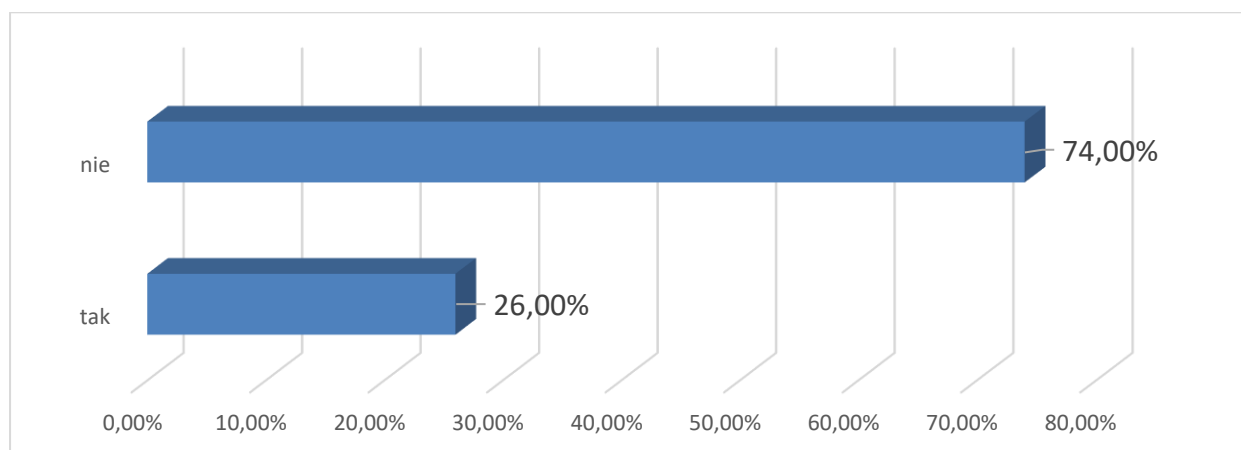
Wyk. 3. Czy Pana/i zdaniem problem przemocy domowej związany jest z:

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

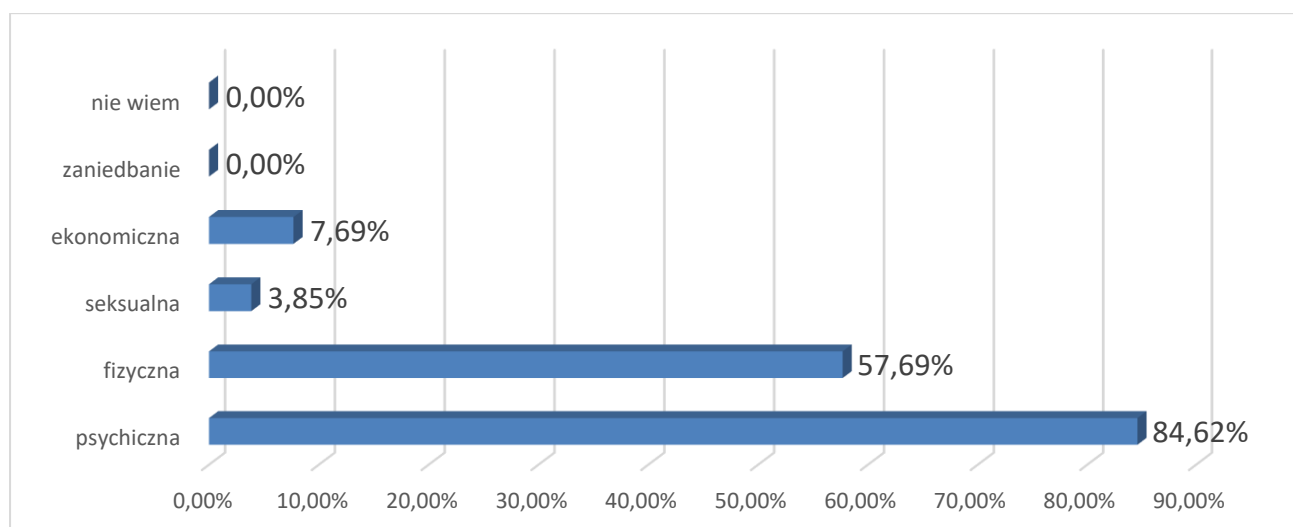
26,00% respondentów doświadczyło kiedykolwiek przemocy. Zaś 74,00% osób nigdy nie doświadczyło przemocy.

Wyk. 4. Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy?

Osoby, które doświadczyły kiedykolwiek przemocy, doznały głównie przemocy psychicznej (84,62%) oraz fizycznej (57,69%), a także przemocy ekonomicznej (7,69%) oraz przemocy seksualnej (3,85%).

Wyk. 5. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznała?

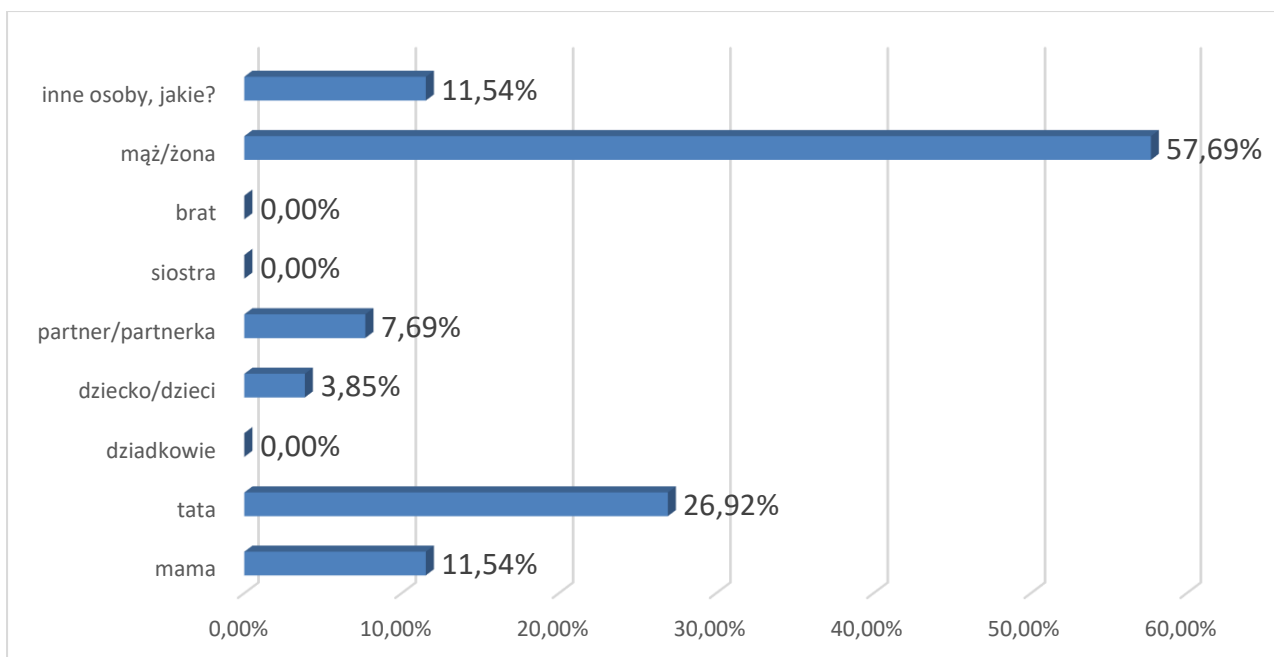

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Osobami stosującymi przemoc wobec respondentów byli najczęściej jak przyznają respondenci: mąż/zona (57,69%), ojciec (26,92%), rzadziej matka (11,54%), partner/partnerka (7,69%), dziecko/dzieci (3,85%) oraz inne osoby, których ankietowani nie wymieniali (11,54%).

Wyk. 6 . Kto stosował wobec Pana/i przemoc?

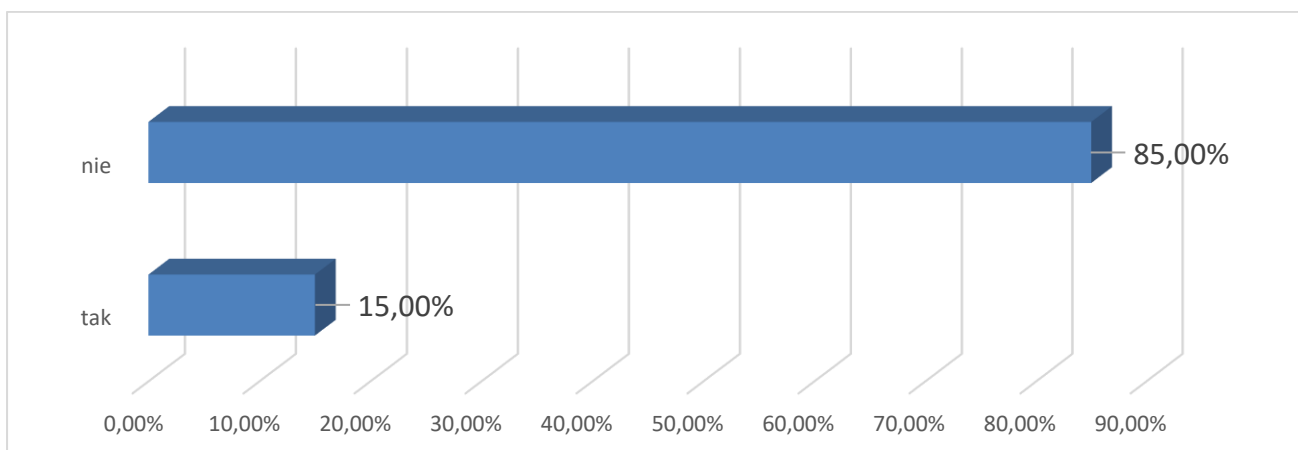
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Tuchów na lata 2024-2027

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

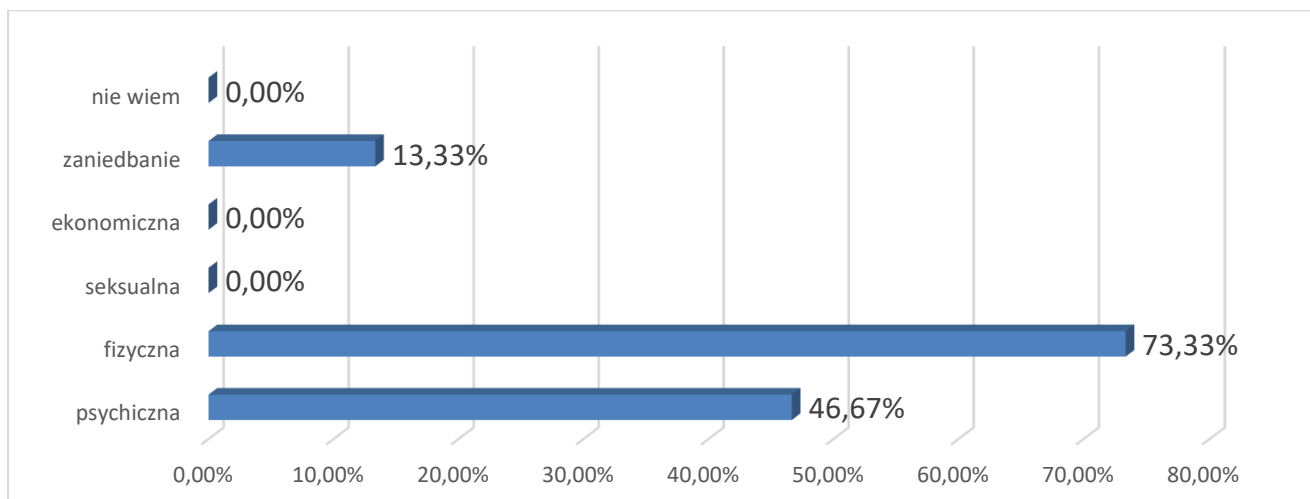
Dodatkowo 15,00% ankietowanych przyznaje, iż sami stosowali przemoc wobec innych osób. Natomiast 85,00% osób nigdy nie stosowało przemocy.

Wyk. 7. Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i zachowania przemocowe wobec drugiej osoby?

Osoby, które przyznały, że zastosowały przemoc wobec innych stosowały przemoc fizyczną (73,33%), psychiczną (46,67%) oraz zaniedbanie (13,33%).

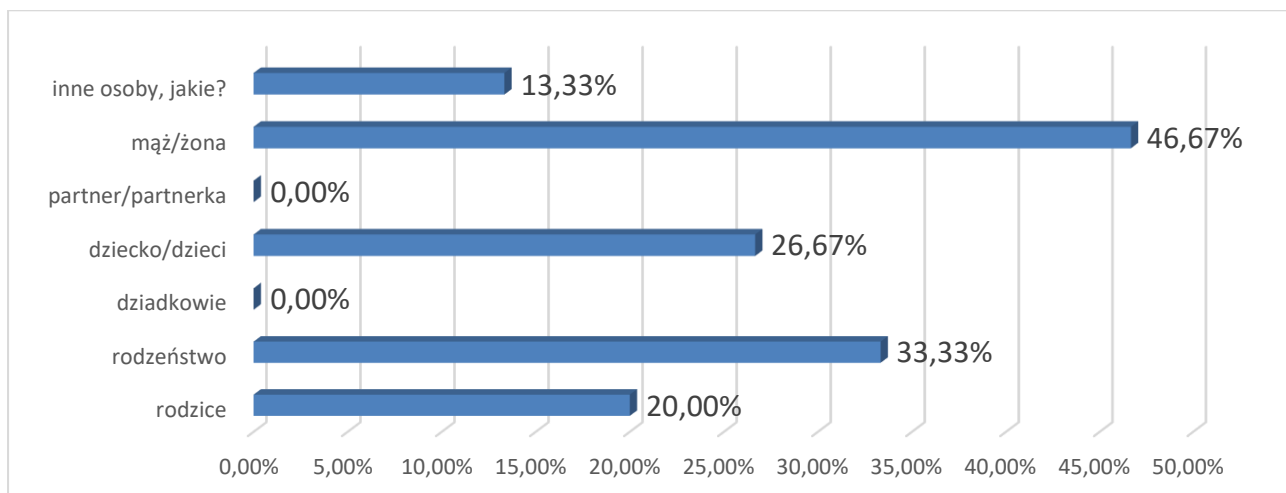
Wyk. 8. Jakiego rodzaju zastosował Pan/i przemoc?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Ponadto ankietowani, którzy przyznali, iż zdarzyło im się stosować przemoc, używali jej w stosunku do męża/żony (46,67%), rodzeństwa (33,33%), dziecka/dzieci (26,67%), rodziców (20,00%) oraz innych osób, których nie wskazują (13,33%).

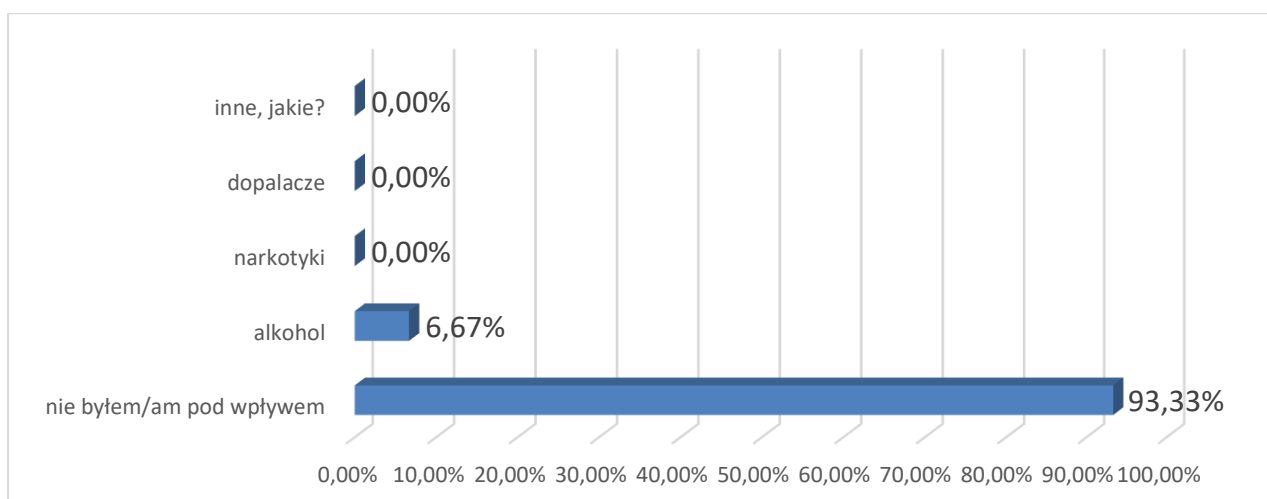
Wyk. 9. W stosunku do kogo zastosowałeś zachowanie przemocowe?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Większość respondentów stosujących przemoc nie robiło tego pod wpływem żadnych substancji psychoaktywnych – takiej odpowiedzi udzieliło 93,33% osób. Natomiast 6,67% respondentów, było pod wpływem alkoholu.

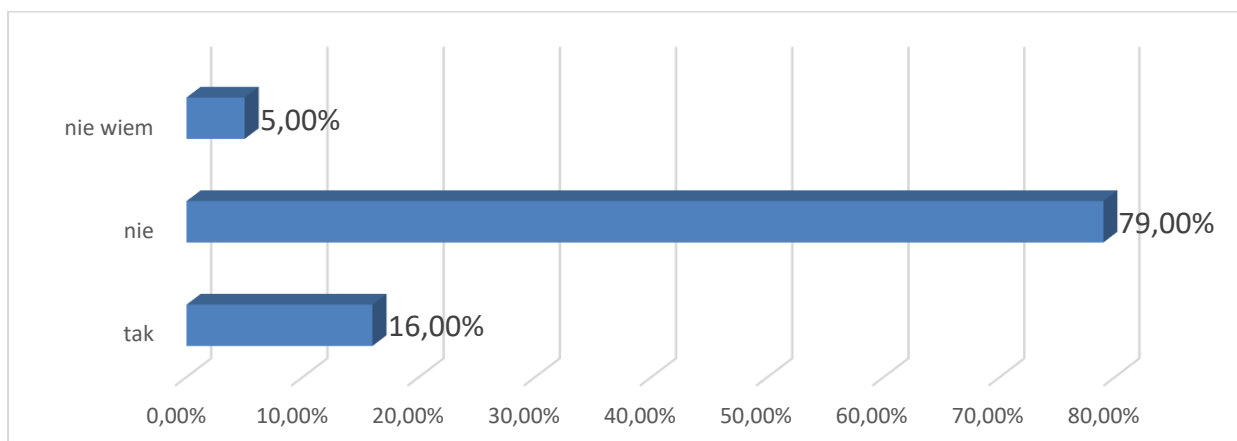
Wyk. 10. Stosując przemoc był/a Pan/i pod wpływem wymienionych środków psychoaktywnych?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

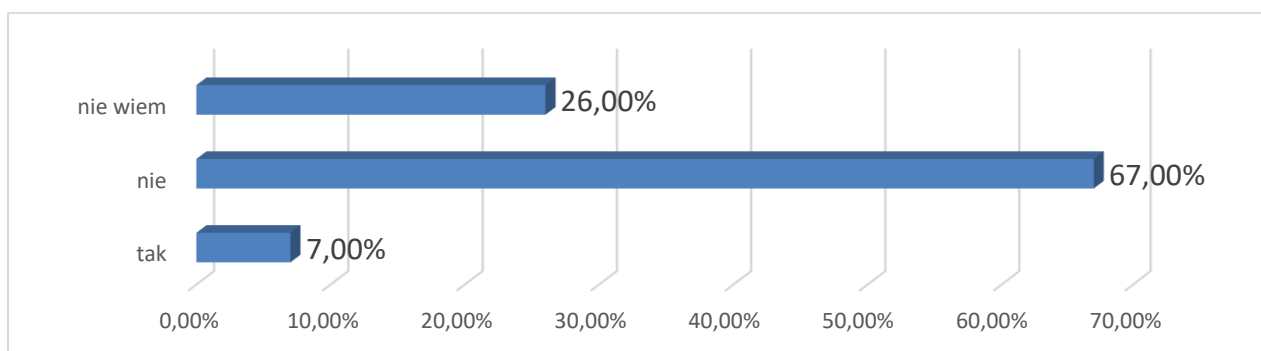
79,00% mieszkańców uważa, iż nie istnieją okoliczności usprawiedliwiająca stosowanie przemocy, zaś 16,00% uważa, że takie okoliczności istnieją. Kolejne 5,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 11. Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?

Większość osób (67,00%) uważa, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci nie jest dobrą metodą wychowawczą. Przeciwnego zdania jest 7,00% ankietowanych mieszkańców, co może wynikać z niewiedzy na temat konsekwencji bycia ofiarą przemocy w okresie dzieciństwa, a 26,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 12. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?

Następnie ankietowanych poproszono o wskazanie głównych przyczyn problemów społecznych, które powodują trudne warunki życia w gminie. Ankietowani wskazywali następujące czynniki: alkoholizm (86,00%), niezaradność życiową (63,00%), bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych (44,00%), przemoc w rodzinie (39,00%), bezrobocie (37,00%), długotrwałą lub ciężką chorobę (35,00%), niepełnosprawność (31,00%), narkomanię (27,00%), ubóstwo (21,00%), samotne wychowywanie dzieci (9,00%), wielodzietność (8,00%) oraz bezdomność (3,00%).

W pierwszej kolejności, należy zwrócić uwagę na fakt, iż 26,00% badanych osób zna kogoś kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu. 68,00% ankietowanych nie zna takich osób, zaś 6,00% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. Dane pokazują, iż kwestia przemocy jest jednym z obecnych problemów na terenie Gminy Tuchów.

Ankietowani uważają, że przemoc domowa związana jest głównie z piciem alkoholu – taką odpowiedź wskazuje 92,00% osób. W dalszej kolejności badani wskazują na: choroby (75,00%), zażywanie narkotyków (58,00%), wykluczenie społeczne (52,00%), zażywanie dopalaczy (43,00%) oraz zażywanie leków (11,00%).

Co istotne, aż 26,00% respondentów doświadczyło kiedykolwiek przemocy. Zaś 74,00% osób nigdy nie doświadczyło przemocy. Osoby, które doświadczyły kiedykolwiek przemocy, doznały głównie przemocy psychicznej (84,62%) oraz fizycznej (57,69%), a także przemocy ekonomicznej (97,69%) oraz przemocy seksualnej (3,85%).

Osobami stosującymi przemoc wobec respondentów byli najczęściej jak przyznają respondenci: mąż/zona (57,69%), ojciec (26,92%), rzadziej matka (11,54%), partner/partnerka (7,69%), dziecko/dzieci (3,85%) oraz inne osoby, których ankietowani nie wymieniali (11,54%).

Dodatkowo 15,00% ankietowanych przyznaje, iż sami stosowali przemoc wobec innych osób. Natomiast 84,00% osób nigdy nie stosowało przemocy. Osoby, które przyznały, że zastosowały przemoc wobec innych stosowały przemoc fizyczną (73,33%), psychiczną (46,67%) oraz zaniedbanie (13,33%). Ponadto ankietowani, którzy przyznali, iż zdarzyło im się stosować przemoc, używali jej w stosunku do męża/żony (46,67%), rodzeństwa (33,33%), dziecka/dzieci (26,67%), rodziców (20,00%) oraz innych osób, których nie wskazują (13,33%).

Większość respondentów stosujących przemoc nie robiło tego pod wpływem żadnych substancji psychoaktywnych – takiej odpowiedzi udzieliło 93,33% osób. Natomiast 6,67% respondentów, było pod wpływem alkoholu.

79,00% mieszkańców uważa, iż nie istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy, zaś 16,00% uważa, że takie okoliczności istnieją. Kolejne 5,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Większość osób (67,00%) uważa, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci nie jest dobrą metodą wychowawczą. Przeciwnego zdania jest 7,00% ankietowanych mieszkańców, co może wynikać z niewiedzy na temat konsekwencji bycia osobą doznającą przemocy w okresie dzieciństwa, a 26,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Uczniowie uważają, że przemoc wynika głównie z nadużywania alkoholu (59,63%) i narkotyków (58,95%), ale także z: chorób psychicznych (53,21%), zazdrości i zaborczości (47,97%), wpływu środowiska (33,78%), różnic w poglądach (29,39%), problemów w komunikacji międzyludzkiej (28,55%), braku zaufania (23,82%) oraz problemów finansowych (23,82%) i innych czynników, których uczniowie nie wskazują (3,38%). 22,64% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Przemocy doświadczyło kiedykolwiek, 21,28% uczniów. 78,72% uczniów nigdy nie doświadczyło zachowań przemocowych. Przemocy doświadczali głównie chłopcy – 26,37%, tj. 72 osoby. Wśród dziewczynek do doświadczania przemocy przyznało się 16,93%, tj. 54 uczennice.

Osobami stosującymi przemoc wobec uczniów, byli głównie koledzy ze szkoły – taką odpowiedź wskazuje 46,03% uczniów, którzy doznali przemocy. Rzadziej wskazywano natomiast na: znajomych (17,46%), brata (16,67%), tatę (11,90%), siostrę (11,90%), mamę (7,94%) oraz inne osoby, których uczniowie nie wymieniali (30,95%).

5,74% uczniów przyznało, że zna osoby doświadczające przemocy domowej w swoim otoczeniu. 71,45% ankietowanych nie zna takich osób, a 22,80% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Do stosowania przemocy wobec innych osób przyznaje się 12,16% ankietowanych uczniów, a 87,84% nigdy nie stosowało przemocy wobec innych.

Przemoc wobec innych osób stosowało 8,78%, tj. 28 dziewczynek i 16,12%, tj. 44 chłopców. Uczniowie, którzy przyznali, iż stosowali przemoc wobec innych osób, stosowali ją głównie wobec rówieśników (55,56%), ale także wobec rodzeństwa (44,44%), rodziców (5,56%) oraz innych osób, których nie wymieniają (19,44%).

Z problemem przemocy uczniowie zwróciliby się o pomoc do: rodziny (38,85%), Policji (29,22%), zaufanego nauczyciela (23,31%), kolegi lub koleżanki (22,47%), pedagoga szkolnego (20,78%), Telefonu Zaufania (16,22%), Ośrodka Pomocy Społecznej (8,95%),

lekarza (7,43%), Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (5,41%), Ośrodka Leczenia Uzależnień (3,04%), Ośrodka Interwencji Kryzysowej (2,03%), punktu konsultacyjnego (2,03%) oraz Zespołu Interdyscyplinarnego (2,20%). 4,05% uczniów wskazuje odpowiedź „inne”, jednak nie tłumaczą co mają na myśli.

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż 7,26% osób szukałoby pomocy w Internecie, a 18,58% uczniów próbowałoby radzić sobie samodzielnie. Dodatkowo 27,53% uczniów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

b) Problem przemocy domowej z perspektywy dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży diagnoza opracowana w 2022 r.

Gmina Tuchów sporządziła diagnozę problemów społecznych dla potrzeb tworzenia Programu GKRPA na lata 2023-2026. Niniejsza diagnoza ma na celu przedstawienie wyników badań ankietowych przeprowadzonych w 2022 roku, obejmujących podstawowe problemy społeczne związane z: nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniami behawioralnymi, przemocą domową oraz w środowisku szkolnym.

Dane dotyczące lokalnych problemów społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Tuchów wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska:

- dorośli mieszkańcy,
- dzieci i młodzież szkolna,
- sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

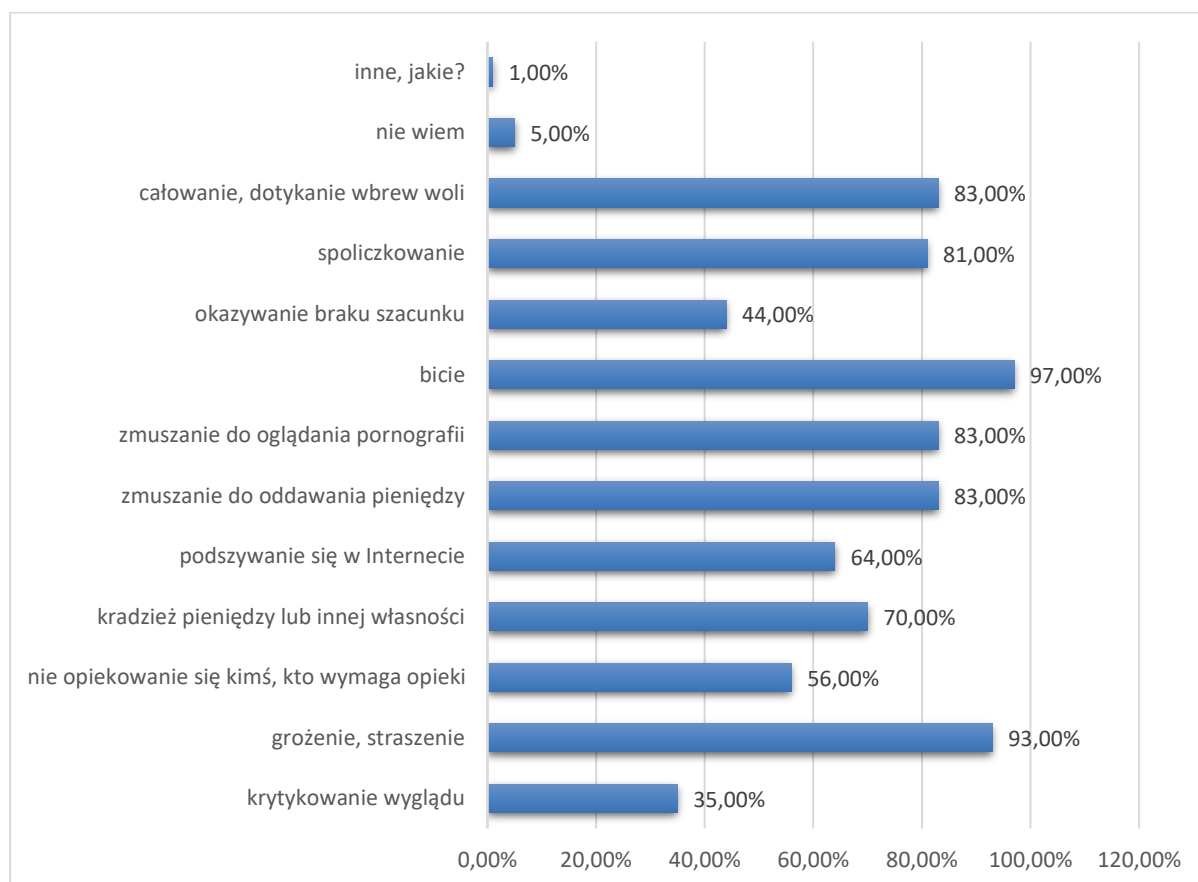
Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- zidentyfikowania problemów uzależnień wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców,
- zidentyfikowania problemu przemocy w rodzinie,
- zidentyfikowanie problemu przemocy rówieśniczej i szkolnej wśród uczniów z Gminy Tuchów,
- zidentyfikowanie skali problemów uzależnień behawioralnych wśród uczniów oraz dorosłych mieszkańców gminy,
- zidentyfikowania przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,

- określenia skali oraz zakresu problemów uzależnień,
- zidentyfikowania skutków występujących problemów,
- pokazania rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

Ankietowanych poproszono o wskazanie zachowania, które ich zdaniem można uznać za akt przemocy. Respondenci najczęściej wskazywali na: bicie (97,00%), groźenie, straszenie (93,00%), całowanie, dotykanie wbrew woli (83,00%), zmuszanie do oddawania pieniędzy (83,00%) zmuszanie do oglądania pornografii (83,00%), spoliczkowanie (81,00%), kradzież pieniędzy lub innej własności (70,00%), podszywanie się w Internecie (64,00%), nie opiekowanie się kimś kto wymaga opieki (56,00%), okazywanie braku szacunku (44,00%), krytykowanie wyglądu (35,00%) oraz inne (1%). 5,00% ankietowanych nie było w stanie odpowiedzieć na to pytanie.

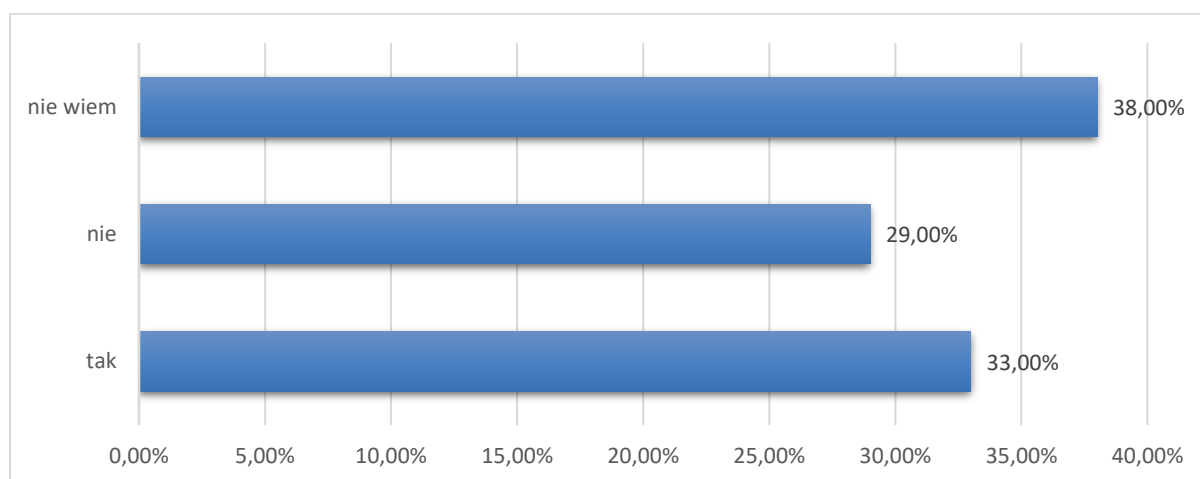
Wyk. 13. Które z wymienionych poniżej sytuacji są Twoim zdaniem aktem przemocy?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

33,00% osób przyznaje, że zna kogoś kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu. 29,00% ankietowanych nie zna takich osób, a 38,00% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

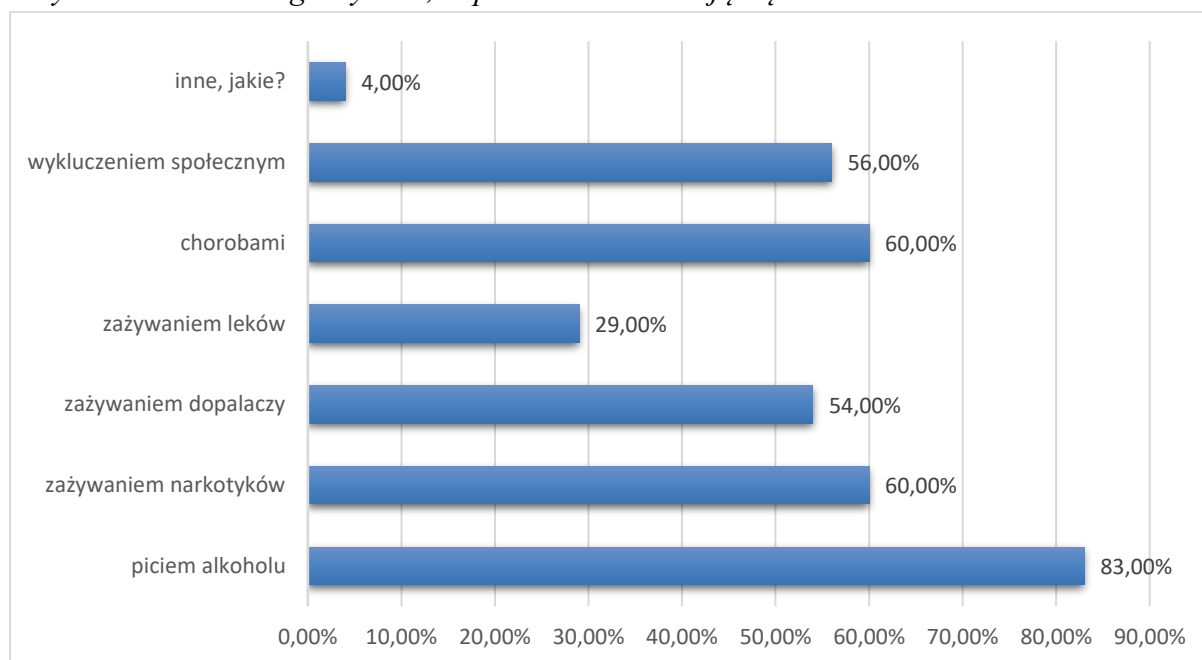
Wyk. 14. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?

Ankietowani uważają, że przemoc domowa związana jest głównie z piciem alkoholu – taką odpowiedź wskazuje 83,00% osób. W dalszej kolejności badani wskazują na: zażywanie narkotyków (60,00%), choroby (60,00%), wykluczenie społeczne (56,00%), zażywanie dopalaczy (54,00%) oraz zażywanie leków (29,00%). 4% mieszkańców udzieliło odpowiedzi inne ze wskazaniem na agresywnego partnera, brak dyscypliny itd.

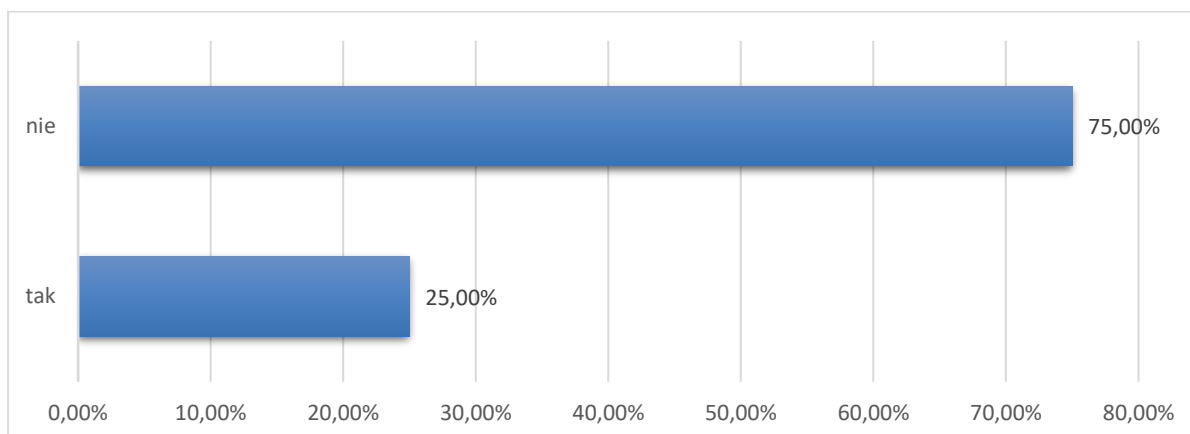
Wyk. 15. Czy Pana/i zdaniem problem przemocy domowej związany jest z:

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Następnie ankietowanych zapytano, czy im osobiście zdarzyło się doświadczyć przemocy. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło tutaj 25,00% osób, a 75,00% osób nigdy nie doświadczyło zachowań przemocowych. Dane pokazują, iż problem doświadczania przemocy jest obecny w gminie i należy podjąć działania profilaktyczne, aby zmniejszyć jego skalę.

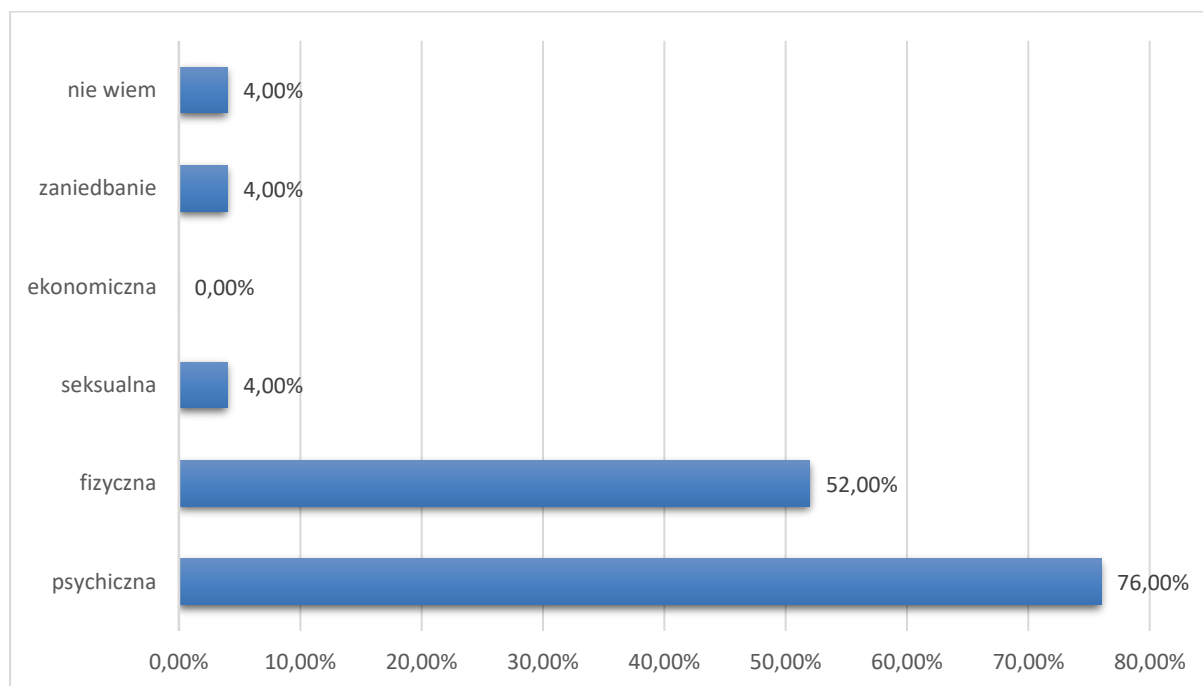
Wyk. 16. Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy?

Na kolejne dwa pytania dotyczące doświadczenia przemocy odpowiedź mogły udzielić tylko te osoby, które w poprzednim pytaniu zadeklarowały, iż doświadczyły przemocy.

Respondenci, którzy doświadczyli przemocy, przyznali, iż była to głównie przemoc psychiczna – 76,00% i fizyczna – 52,00%. Natomiast po 4,00% badanych doświadczyło zaniedbania i przemocy seksualnej. Z kolei kolejne 4,00% ankietowanych nie jest w stanie odpowiedzieć w sposób konkretny na to pytanie.

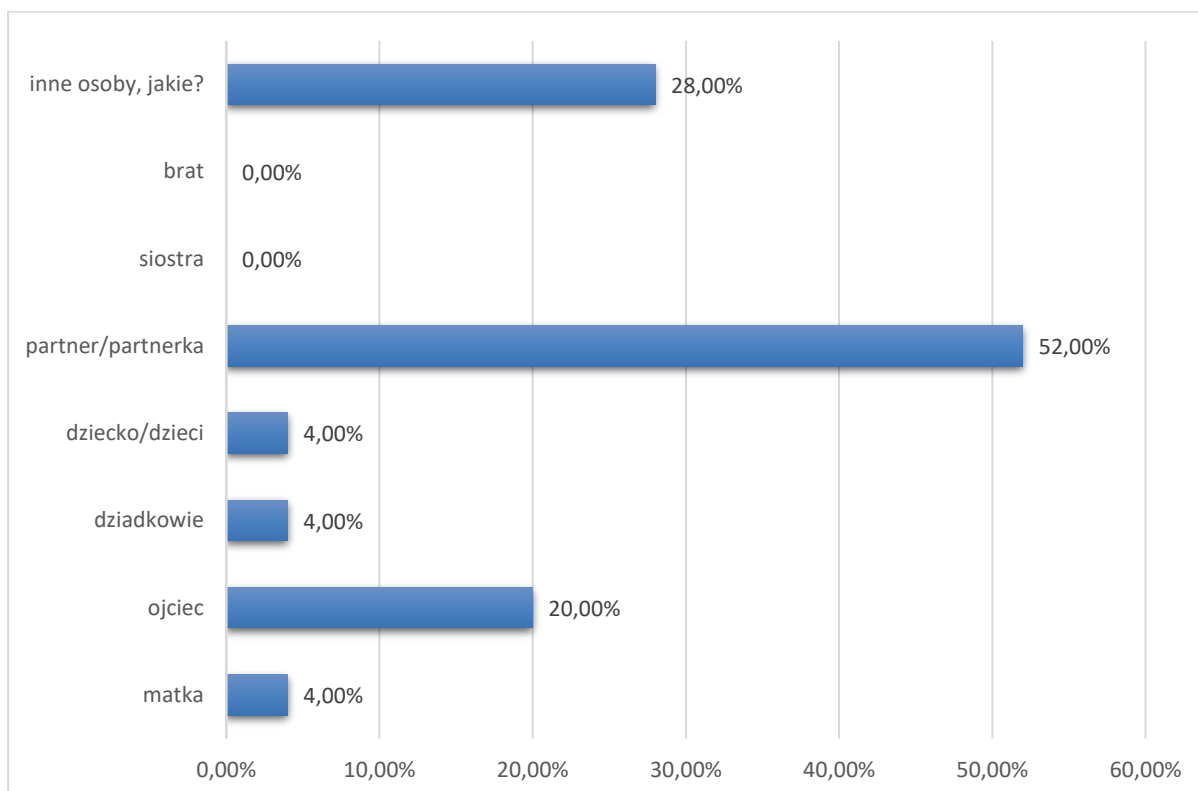
Wyk. 17. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznała?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Osobami stosującymi przemoc wobec respondentów najczęściej jak przyznają badani są: partner/partnerka (52,00%), ojciec (20,00%), matka (4,00%), obcy (12,50%), dziecko/dzieci (4,00%), dziadkowie (4,00%) oraz inne osoby (28,00%), takie jak: teściowie, znajomi itd.

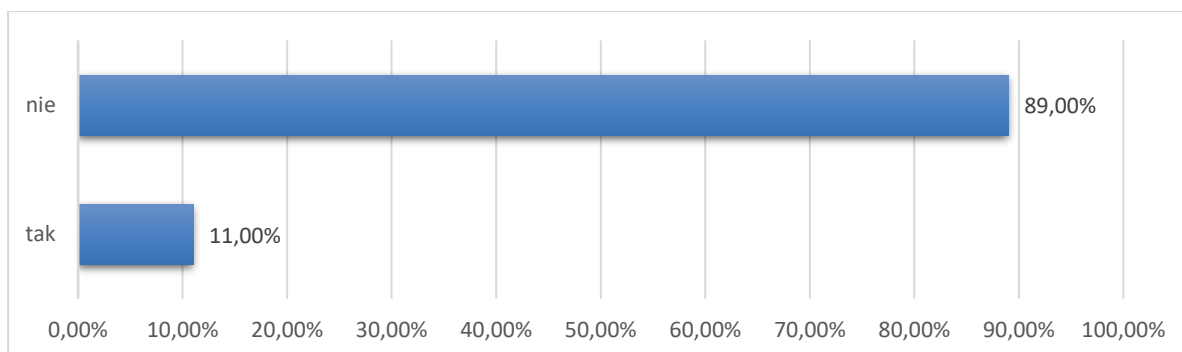
Wyk. 18. Kto stosował wobec Pana/i przemoc?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

11,00% respondentów przyznaje, że stosowało przemoc wobec drugiej osoby. Natomiast zdecydowana większość osób, tj. 89,00% nie stosowała nigdy przemocy wobec innych.

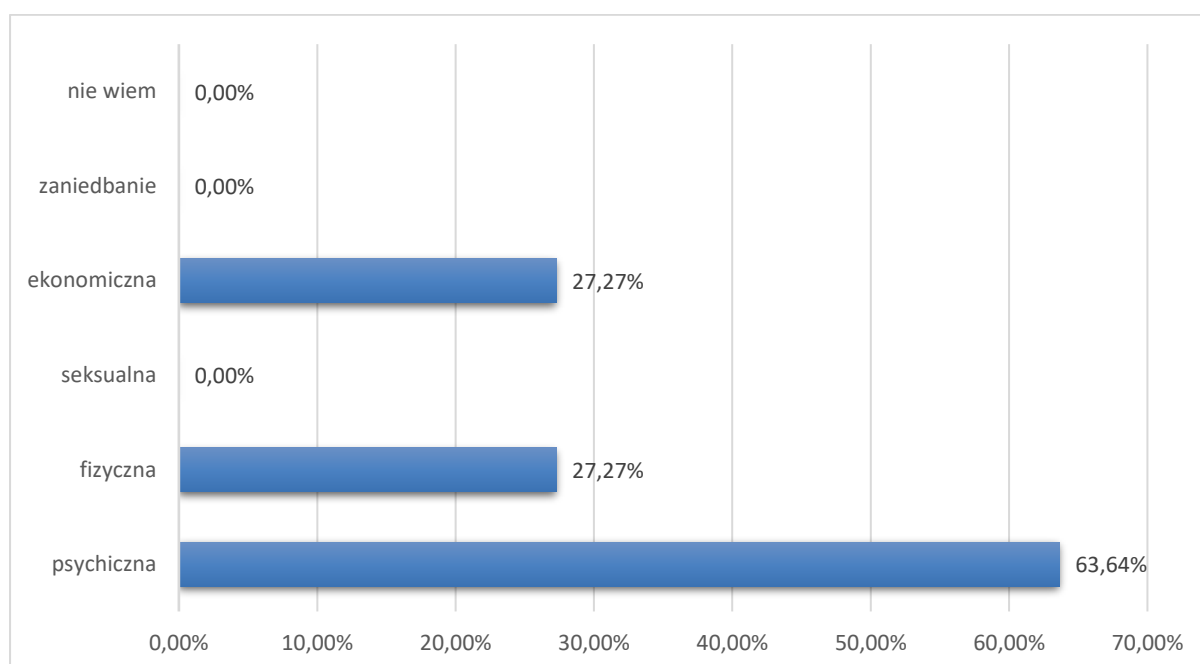
Wyk. 19. Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i zachowania przemocowe wobec drugiej osoby?

Na kolejne dwa pytania dotyczące stosowania przemocy odpowiedź mogły udzielić tylko te osoby, które w poprzednim pytaniu zadeklarowały, iż stosowały przemoc.

Ankietowani, którym zdarzyło się stosować zachowania przemocowe, stosowali głównie przemoc psychiczną (63,64%) przemoc fizyczną oraz przemoc ekonomiczną (27,27%).

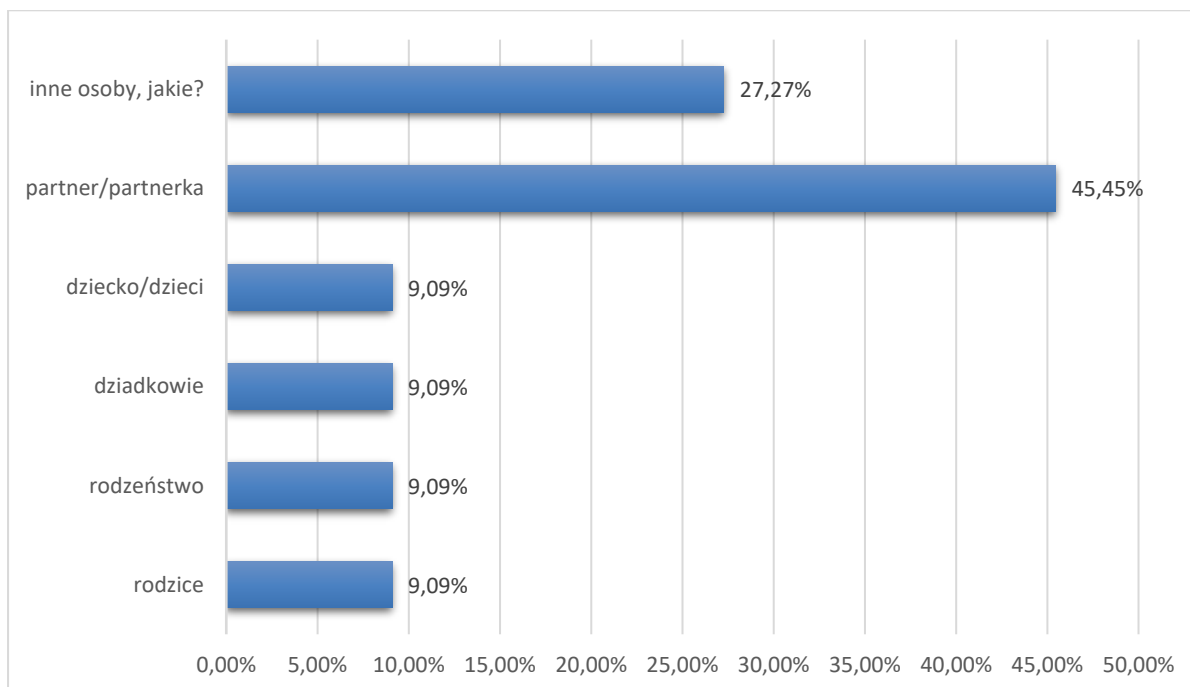
Wyk. 20. Jakiego rodzaju zastosował Pan/i przemoc?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Respondenci stosowali przemoc wobec: partnera/partnerki (45,45%), dzieci/dziecka (9,09%), rodziców (9,09%), (9,09%), dziadków (9,09%), rodzeństwa (9,09%), bądź innych osób (27,27%) - wskazano m.in.: znajomych).

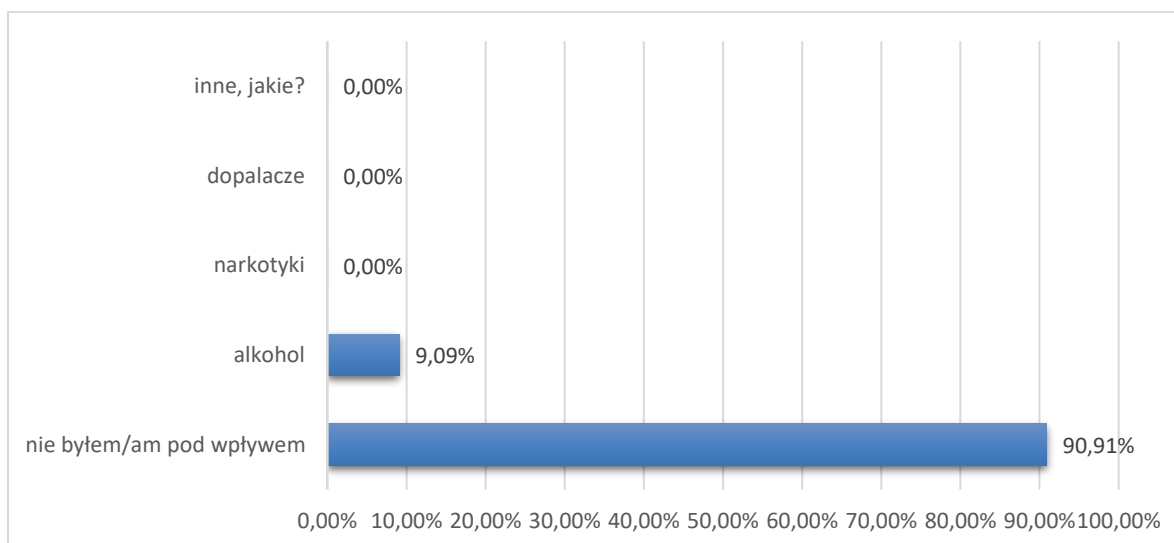
Wyk. 21. W stosunku do kogo zastosowałeś zachowanie przemocowe?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

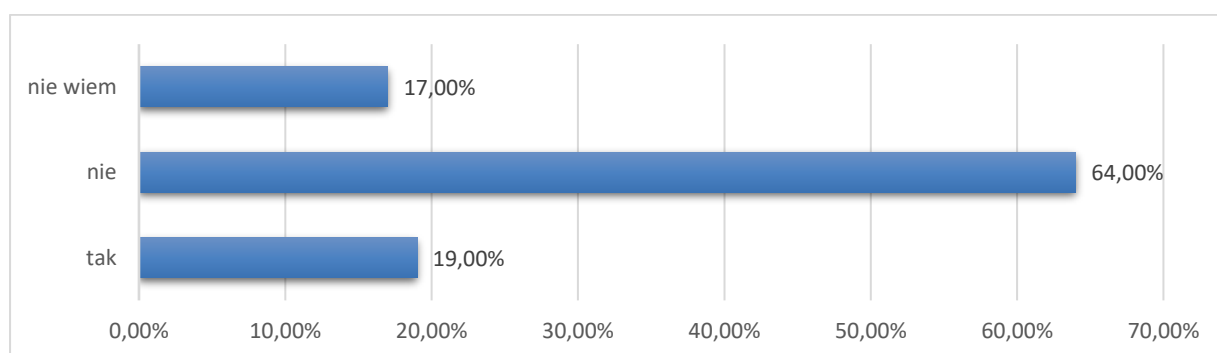
90,91% respondentów stosujących przemoc nie było pod wpływem żadnych środków psychoaktywnych, gdy stosowali zachowania przemocowe.

Wyk. 22. Stosując przemoc był/a Pan/i pod wpływem wymienionych środków psychoaktywnych?

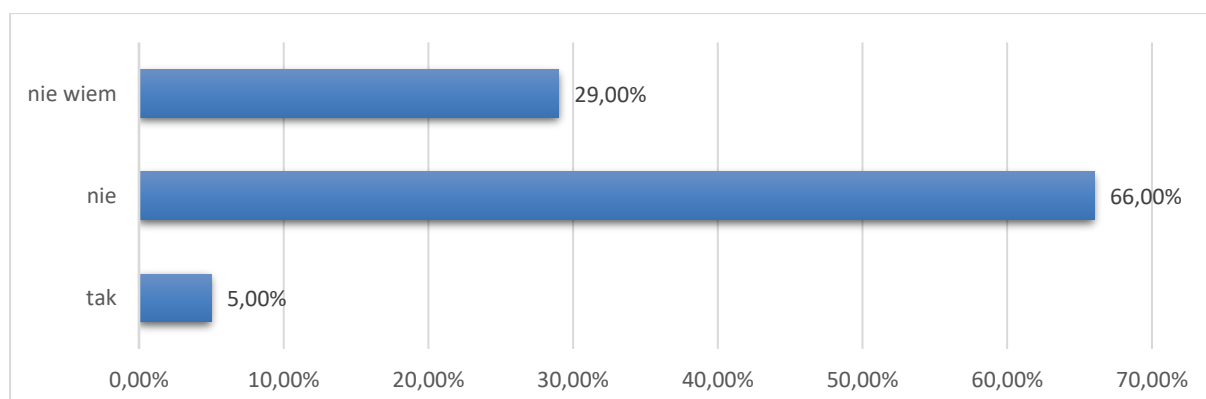
64,00% mieszkańców uważa, iż nie istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy, zaś 19,00% uważa, że takie okoliczności istnieją. 17,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie, co może wynikać z niewiedzy na temat konsekwencji bycia ofiarą przemocy w okresie dzieciństwa.

Wyk. 23. Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?

Większość osób (66,00%) uważa, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci nie jest dobrą metodą wychowawczą. Przeciwnego zdania było 5,00% ankietowanych mieszkańców, a 29,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 24. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą

3. Statystyka dot. przemocy domowej

		2018	2019	2020	2021	2022
Liczba rodzin, w których występuje lub istnieje podejrzenie przemocy domowej		23	26	23	32	18
Liczba sprawców:						
w tym:	Kobiety	2	1	1	3	3
	Mężczyźni	21	25	22	29	15
Liczba ofiar:						
w tym:	Kobiety	39	19	19	62	50
	Mężczyźni	10	4	2	3	3
	Dzieci	26	20	16	39	33
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart C		19	19	20	15	20
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart D		11	16	7	18	14
Liczba interwencji Policji dotyczących przemocy domowej		23	26	23	32	18
Liczba sprawców przemocy domowej nadużywających alkoholu		9	15	8	3	8

Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego

Ogółem	2018	2019	2020	2021	2022
	23	26	23	32	18
<i>w tym założone przez:</i>					
OPS	1	1	-	1	-
Policja	22	24	23	31	16
Inne	-	1	-	-	2

Przedstawione dane pozwalają na stwierdzenie, iż problem przemocy domowej na terenie Gminy Tuchów utrzymuje się na stałym poziomie, zauważyć należy wzrost w 2021r. co mogło spowodowane pandemią Covid-19. Statystyka w zakresie Niebieskich Kart, jakie zostały przekazane do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego potwierdzają ten fakt.

4. Zasoby instytucjonalne

a) Zasoby instytucjonalne na terenie gminy Tuchów

Zasoby instytucjonalne na terenie gminy Tuchów – podmioty świadczące pomoc w zapobieganiu i przeciwdziałaniu przemocy domowej:

- Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchowie,
- Placówka Wsparcia Dziennego "Kubusie" przy Parafii św. Jakuba Ap. w Tuchowie,
- Placówka Wsparcia Dziennego „Wspólne szczęście” została otwarta w Tuchowie przy ulicy Zielonej w 2022 r.,
- Komisariat Policji w Tuchowie,
- Placówki oświatowe – 13 szkół podstawowych, z czego 6 jest prowadzonych przez Gminę Tuchów, 2 szkoły ponadpodstawowe,
- Urząd Miejski w Tuchowie,
- Centrum Zdrowia Psychicznego,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Filia w Tuchowie,
- Placówki Opieki Zdrowotnej,
- Dom Kultury w Tuchowie (lokalna prasa, lokalna telewizja: Tuchowskie Wieści, Kurier Tuchowski).

b) Institucje powiatowe, obejmujące swoim działaniem teren gminy Tuchów:

- Sąd Rejonowy w Tarnowie,
- Prokuratura Rejonowa w Tarnowie,
- Komenda Miejska Policji w Tarnowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowie,
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Wojniczu,

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Tuchów na lata 2024-2027

— Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego.

c) Główne zadania podejmowane przez podmioty zasobów instytucjonalnych:

- 1) Systematyczna edukacja środowiska lokalnego w celu podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy domowej: Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
- 2) Zapewnienie profesjonalnej pomocy i należytego wsparcia osobom doświadczającym przemocy: Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
- 3) Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych dotyczących zapobiegania zjawisku przemocy: placówki oświatowe na terenie gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej.
- 4) Objęcie działaniami profilaktycznymi oraz odpowiednim wsparciem rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy: Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe na terenie gminy, organizacje pozarządowe działające na rzecz pomocy osobom i rodzinom zagrożonym przemocą.
- 5) Wzrost kompetencji służb i osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej: Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej.

IV. ANALIZA SWOTDOTYCZĄCA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Opracowana Diagnoza problemu przemocy domowej, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej umożliwiły sporządzenie analizy SWOT (ang. Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse, Threats – zagrożenia), która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Tuchów. Analiza została także uzupełniona o aspekty dotyczące problemu przemocy domowej, jakie wskazano w analizie SWOT w związku z opracowaniem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Mocne strony:	Słabe strony:
<ul style="list-style-type: none"> – Stałe diagnozowanie sytuacji mieszkańców Gminy Tuchów – Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów szkolnych – Instytucje wspierające dzieci oraz rodziny (OPS, PCPR, kuratorzy, Policja, Sąd, służba zdrowia, jednostki oświatowe) – Opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych – Powołany Zespół Interdyscyplinarny – Działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – Dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje samorządowe 	<ul style="list-style-type: none"> → Niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców → Mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny → Istnienie szarej sfery zatrudnienia, → Brak nawyków korzystania z poradnictwa specjalistycznego → Wysoki poziom długotrwałego bezrobocia i wysoka stopa bezrobocia, w tym dziedziczenie bezrobocia → Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/ nauczyciela → Ograniczone środki finansowe na realizację założonych programów → Niewystarczająco rozwinięta sieć poradnictwa specjalistycznego
Szanse:	Zagrożenia:

<ul style="list-style-type: none"> - Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę - Możliwość pozyskiwania funduszy unijnych i realizacji rządowych programów - Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym. 	<ul style="list-style-type: none"> → Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów → Zanik więzi i tradycji rodzinnych → Kryzys funkcji rodziny i jej roli w życiu społecznym → Wzrost kosztów utrzymania rodzin → Zatrudnienie niezgodne z kwalifikacjami → Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, narastająca przemoc → Uzależnienie członków rodziny m. in. od alkoholu, środków odurzających, Internetu → Wyuczona bezradność, roszczeniowość.
---	---

V. CEL GŁÓWNY ORAZ CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

1. Cel główny Programu

Celem głównym niniejszego Programu jest:

Podjęcie intensywnych działań zmierzających do znacznego zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej. Zmiana złych postaw społecznych tolerujących przemoc lub utrudniających interwencję w przypadkach ujawnionej przemocy, poprzez podejmowanie zintegrowanych działań w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania przemocy.

2. Cele szczegółowe Programu

Cel szczegółowy 1:

Profesjonalna diagnoza skali zjawiska przemocy domowej.

Działania: Przeprowadzenie diagnozy problemu przemocy na terenie gminy poprzez realizację badania społecznego, adresowanego do dorosłych mieszkańców gminy, a także dzieci i młodzieży. Badanie takie powinno dać jasną odpowiedź na pytania jaka jest rzeczywista skala problemu przemocy domowej, kogo ten problem najbardziej dotyczy, jakie czynniki sprzyjają przemocy, jakich działań lokalnych oczekują mieszkańcy, a także jakie kierunki pracy należy podejmować, aby ograniczać skalę zjawiska.

Wykonawca/Koordinator: podmiot wybrany przez Realizatora Programu.

Wskaźnik: liczba osób (dorosłych i młodzieży) biorących udział w diagnozie.

Cel szczegółowy 2:

Koordinacja działań lokalnych podmiotów.

Działania: Kontynuacja działalności funkcjonującego na terenie Gminy Tuchów Zespołu Interdyscyplinarnego. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego z pewnością przyczyni się do szybkiego, skoordynowanego i skutecznego podejmowania działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy domowej, jak również planowania i realizacji działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb danej rodziny. Zespół Interdyscyplinarny koordynować będzie także działania lokalnych instytucji, organizacji

i osób fizycznych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy, celem bardziej skutecznego podejmowania i realizowania inicjatyw na rzecz przeciwdziałania przemocy. Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- przekazywanie informacji organom ścigania:
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń.

Wykonawca: Zespół Interdyscyplinarny.

Wskaźniki:

- liczba zebranych informacji o placówkach pomocowych,
- liczba osób skierowanych do specjalistów,

- liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty”,
- liczba posiedzeń Zespołu i Grup diagnostyczno-pomocowych.

Cel szczegółowy 3:

Systematyczna edukacja środowiska lokalnego w celu podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy domowej.

Działania:

- 1) przygotowanie i udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnymi edukacyjnym nt. zjawiska przemocy oraz sposobów i miejsc pomocy osobom uwikłanym w przemoc,
- 2) publikowanie na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie oraz Urzędu Gminy informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej,
- 3) rozpowszechnianie w lokalnym środowisku informacji o programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.

Realizatorzy:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchowie,
- Urząd Miejski w Tuchowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowie.

Wskaźniki:

- liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjnych i edukacyjnych;
- liczba opublikowanych artykułów i informacji na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Urzędu Gminy,
- liczba mieszkańców Gminy zainteresowanych udziałem w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc.

Cel szczegółowy 4:

Zapewnienie profesjonalnej pomocy i należytego wsparcia osobom doznającym przemocy.

Działania:

- 1) zapewnienie możliwości skorzystania z bezpłatnych porad,
- 2) skuteczna realizacja procedury „Niebieskiej Karty”, m.in. poprzez pracę grup diagnostyczno-pomocowych ukierunkowana na objęcie pomocą i wsparciem osób doznających przemocy oraz członków ich rodzin (głównie osoby zależne),
- 3) informowanie prokuratury/policji o podejrzeniu popełnienia przestępstw ściganych z urzędu, a związanych z przemocą domową,
- 4) informowanie osób doznających przemocy o możliwościach profesjonalnej (psychologicznej, prawnej, pedagogicznej itp.) pomocy realizowanych poza gminą,
- 5) pomoc w korzystaniu z wyjazdowych form pomocy terapeutycznej,
- 6) zapewnienie pomocy w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy.

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Wskaźniki:

- liczba udzielonych informacji, porad i konsultacji,
- liczba założonych „Niebieskich Kart”,
- liczba „Niebieskich Kart”, zakończonych ze względu na ustanie przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej, rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań,
- liczba i rodzaj form pomocy udzielonych osobom doznającym przemocy domowej,
- liczba osób skierowanych do specjalistycznych ośrodków wsparcia,
- liczba osób, które skorzystały z form terapii,
- liczba zgłoszeń o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu.

Cel szczegółowy 5:

Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych dotyczących zapobiegania zjawisku przemocy.

Działania:

- 1) realizacja w szkołach zajęć profilaktyczno-edukacyjnych dotyczących przemocy oraz sposobów ochrony przed przemocą,
- 2) edukacja rodziców w zakresie komunikacji i metod wychowywania dzieci bez odwoływania się do przemocy,
- 3) promowanie wzorca budowania relacji partnerskich oraz rodzicielskich bez stosowania przemocy,
- 4) udział w ogólnopolskich/regionalnych/powiatowych kampaniach profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przemocy domowej oraz jej zapobieganiu i przeciwdziałaniu.

Realizatorzy:

- placówki oświatowe na terenie Gminy Tuchów – Szkoły Podstawowe oraz Ponadpodstawowe,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchowie,
- podmioty działające na terenie kraju, województwa, powiatu, sąsiednich gmin prowadzące działalność profilaktyczną w obszarze przeciwdziałania przemocy.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych w szkołach,
- liczba dzieci objętych tymi programami,
- liczba spotkań edukacyjnych z rodzicami,
- liczba rodziców uczestniczących w w/w spotkaniach.

Cel szczegółowy 6

Objęcie działaniami profilaktycznymi oraz odpowiednim wsparciem rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.

Działania:

- 1) wytypowanie rodzin, które ze względu na występowanie w nich czynników ryzyka pojawienia się przemocy, winny być objęte działaniami profilaktycznymi i wszechstronnym wsparciem,

- 2) prowadzenie pracy socjalnej,
- 3) objęcie pomocą asystenta rodziny,
- 4) współpraca z rodzinnymi kuratorami sądowymi w zakresie realizacji działań pomocowych dla rodzin,
- 5) współpraca z placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi, oferującymi pomoc rodzinie dysfunkcyjnej, zagrożonej przemocą.

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchowie,
- placówki oświatowe na terenie gminy (Szkoły Podstawowe, a także przedszkola oraz szkoły ponadpodstawowe).

Wskaźniki:

- liczba rodzin zagrożonych przemocą, wytypowanych do objęcia działaniami profilaktycznymi i wsparciem,
- liczba zagrożonych rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny,
- liczba konsultacji z kuratorami sądowymi dotyczących pomocy osobom/rodzinom zagrożonym przemocą,
- liczba osób z w/w rodzin skierowanych do placówek świadczących pomoc psychologiczną,
- liczba działań profilaktycznych i pomocowych na rzecz rodzin zagrożonych przemocą, podjętych wspólnie z podmiotami zewnętrznymi.

Cel szczegółowy 7:

Wzrost kompetencji służb i osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Działania:

- 1) organizowanie/finansowanie szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI) i Grup Diagnostyczno-Pomocowych (GDP), dotyczących praktycznych aspektów funkcjonowania ZI i GDP, w tym realizacji w praktyce procedury „Niebieskie Karty”,

- 2) organizowanie lub finansowanie szkoleń specjalistycznych z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy dla osób zajmujących się pracą z osobami uwikłanymi w przemoc,
- 3) zakup literatury fachowej, poradników.

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchowie.

Wskaźniki:

- liczba zorganizowanych szkoleń dla członków ZI i GDP,
- liczba osób uczestniczących w szkoleniach,
- liczba szkoleń specjalistycznych dla osób zajmujących się pracą z osobami/rodzinami uwikłanymi w przemoc,
- liczba osób uczestniczących w ww. szkoleniach,
- liczba zakupionych poradników/ podręczników itp.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Program przeznaczony jest dla mieszkańców Gminy Tuchów, a w szczególności:

- 1) rodzin i osób doznających przemocy,
- 2) rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy,
- 3) świadków przemocy,
- 4) osób stosujących przemoc.

VII. REALIZACJA PROGRAMU

Cele określone w Programie wynikają z przeprowadzonej wstępnej diagnozy skali zjawiska oraz analizy diagnozy potrzeb w zakresie problematyki przemocy domowej.

Sprawne funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania oraz ochrony osób doznających przemocy domowej zakłada przede wszystkim koordynację i spójność działań, w tym sprawny i płynny przepływ informacji między partnerami – jednostkami pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policją, instytucjami oświaty, kultury, sportu, organizacjami pozarządowymi i innymi zajmującymi się przemocą domową.

Pełna realizacja wyznaczonych celów jest zatem uzależniona od stopnia zaangażowania tych podmiotów w stworzeniu systemu umożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy, by sama stawała się niezależna, wydolna i zaradna.

Przy opracowaniu Programu dokonano wszechstronnej oceny zewnętrznych i wewnętrznych czynników określających kondycję bieżącą i potencjał rozwojowy w kontekście przewidywanych szans i zagrożeń występujących w otoczeniu, stosując analizę SWOT, określając skalę problemu przez informacje wynikające m.in. z Diagnozy Problemów Społecznych.

Program będzie realizowany, a także zarządzany, przez Zespół Interdyscyplinarny.

VIII. PROGNOZA I FINANSOWANIE

1. Prognozowane efekty

W związku z przedstawionym Celem Głównym, a także Celami Szczegółowymi, zakłada się, iż realizacja Programu w latach 2024-2027 przyczyni się do:

- zmniejszenia ilości zachowań przemocowych,
- pogłębienia wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej,
- zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej,
- bardziej efektywnej pomocy osobom uwikłanym w przemoc,
- zapobieganiu nowym incydentom przemocy poprzez objęcie opieką rodzin zagrożonym przemocą,
- ochrony osób doznających przemocy poprzez realizację procedury Niebieskie Karty, a także wsparcie prawne i psychologiczne,
- usprawnienia systemu pomocy rodzinom doznających przemocy,
- wzrostu wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy, sposobów ochrony przez przemocą oraz miejsc udzielających pomocy osobom i rodzinom uwikłanym w przemoc,
- zwiększenia zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- zbudowania sprawnego i efektywnego systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom doznającym przemocy.

2. Termin realizacji

Program realizowany będzie w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2027r.

3. Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Tuchów na lata 2024-2027 są środki własne Gminy oraz środki z budżetu państwa i województwa przeznaczone na realizację programu. Wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych mogą być również przeznaczane na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy (w rodzinach z problemem alkoholowym).

IX. MONITORING I EWALUACJA

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej będzie realizowany i monitorowany przez Zespół Interdyscyplinarny Gminy Tuchów.

Monitorowanie odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość, która dotyczyć będzie danych uzyskanych na koniec każdego roku realizacji programu, tj.:

- instytucji pomagających osobom doznającym przemocy domowej,
- form udzielanej pomocy osobom doznającym przemocy domowej,
- form działań kierowanych do stosujących przemoc domową.

Wskaźnikami ewaluacji będą:

- liczba interwencji domowych z powodu przemocy domowej,
- liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej,
- liczba osób stosujących przemoc domową,
- liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”,
- pozostałe wskaźniki określone w ramach opisywanych działań,
- dane dotyczące odbioru zajęć, form pomocy, zmian postaw, zebrane przez wykonawców zadań.

Ewaluacja pozwoli na:

- dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w Gminie Tuchów,
- zwiększenie dostępności działań pomocowych i interwencyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Ewaluację Programu prowadzić będzie także Zespół Interdyscyplinarny, we współpracy z wszystkimi instytucjami realizującymi Program. Jednocześnie, Zespół Interdyscyplinarny corocznie przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu – do 31 marca za rok poprzedzający.

X. ZAKOŃCZENIE

Przemoc domowa nie powinna nigdy mieć miejsca, a rodzina powinna zapewniać bezpieczeństwo i warunki sprzyjające harmonijnemu rozwojowi wszystkim jej członkom. Jednoznacznie odnosi się do tego faktu również polskie prawo, uznając przemoc domową za przestępstwo. Nikt niema prawa naruszać praw i dóbr osobistych drugiego człowieka, powodować ból i cierpienie. W sposób szczególny to sformułowanie odnosi się do osób bliskich (członków rodziny). Mając świadomość faktu, że zapewne przemoc domowa nigdy całkowicie nie zniknie, należy podejmować systematyczne i skoordynowane działania mające na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Tuchów pozwoli na dążenie do osiągnięcia tegoż celu.

Osiągnięcie zawartych w Programie celów szczegółowych możliwe będzie przy dobrej i sprawnej współpracy jednostek podmiotów działających na rzecz osób i rodzin zagrożonych/doznających przemocy.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Tuchów na lata 2024-2027 nie jest dokumentem zamkniętym i jako taki może podlegać przyszłym modyfikacjom, w zależności od pojawiających się nowych danych, potrzeb i możliwości.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z. 2021 poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Dotychczasowy program został uchwalony na lata 2022-2026r. jednak ustawa z dnia 29 marca 2023r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw wprowadziła zmiany, które weszły w życie w dniu 22 czerwca 2023r. nadając nowy charakter funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych i grup pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy. W tym diagnozowanie przemocy w oparciu o nową definicję i zakres („przemoc domowa" zamiast „w rodzinie" w związku z tym konieczne jest ustanowienie nowego programu na lata 2024-2027 z obecnie obowiązującymi przepisami prawa.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.